PWYLLGOR LLYWIO'R GYMRAEG

Cofnodion cyfarfod o’r Pwyllgor Llywio'r Gymraeg a gynhaliwyd yn trwy cyfrwng fideo, Dydd Mawrth, 2 Gorffennaf 2024 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Ellie Chard (Is-Gadeirydd), Ann Davies, Huw Hilditch-Roberts, Carol Holliday, Paul Keddie, Arwel Roberts a/ac Emrys Wynne (Cadeirydd)

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes (GW); Rheolwr Cyfathrebu a Marchnata (CHO); Gweinyddwyr pwyllgor (NH (Host) (RhTJ)

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorydd Gill German.

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Dim.

3 PENODI CADEIRYDD

Gofynnodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes am enwebiadau ar gyfer swydd y cadeirydd ar gyfer blwyddyn ddinesig 2024-25.

Cynigiodd y Cynghorydd Ellie Chard y dylid penodi'r Cynghorydd Emrys Wynne yn gadeirydd, ac eiliwyd hynny gan y Cynghorydd Ann Davies.

Gan nad oedd unrhyw gynigion eraill, penodwyd Emrys Wynne yn gadeirydd, a chytunodd pawb a oedd yn bresennol.

***PENDERFYNWYD** enwebu'r Cynghorydd Emrys Wynne yn gadeirydd am y flwyddyn ddinesig.*

4 PENODI IS-GADEIRYDD

Gofynnodd y cadeirydd i'r pwyllgor a oedd ganddynt unrhyw enwebiadau ar gyfer swydd is-gadeirydd y flwyddyn ddinesig.

Cynigiodd y Cynghorydd Ann Davies y dylid penodi’r Cynghorydd Ellie Chard yn is-gadeirydd, ac eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd Huw Hildtich-Roberts. Gan nad oedd unrhyw gynigion eraill, penodwyd y Cynghorydd Ellie Chard yn is-gadeirydd, a chytunodd pawb a oedd yn bresennol.

***PENDERFYNWYD** penodi'r Cynghorydd Ellie Chard yn is-gadeirydd am y flwyddyn ddinesig.*

5 MATERION BRYS FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Dim.

6 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion Pwyllgor Llywio’r Gymraeg a gynhaliwyd ar 15 Tachwedd 2023

PENDERFYNWYD *yn amodol ar yr uchod, derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 15 Tachwedd 2023 fel cofnod cywir.*

7 ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL Y GYMRAEG

Cyflwynodd y Rheolwr Cyfathrebu a Marchnata Adroddiad Blynyddol Monitro'r Iaith Gymraeg (a gylchlythyrwyd yn flaenorol). Roedd disgwyl i'r Cyngor gynhyrchu adroddiad blynyddol ar ei wefan, a disgwylir i'r adroddiad fanylu ar y cynnydd a wnaed gyda'r Iaith Gymraeg. Roedd yn ddyletswydd statudol, gan y Safonau, i'r Cyngor gydymffurfio drwy gyhoeddi adroddiad; mae’r adroddiad yn adlewyrchu ymrwymiad y Cyngor i weithio tuag at gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yn y sir ac i gyfrannu’n gadarnhaol at yr ymgyrch genedlaethol i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.

Mae tudalennau Hyrwyddo Dwyieithrwydd ac Addysg Gymraeg a thudalennau'r adran addysg ar wefan Cyngor Sir Ddinbych wedi'u diweddaru i hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg. Roedd y wefan yn flaenorol yn darparu gwybodaeth helaeth am fanteision addysg Gymraeg, ble i gael cymorth, yr ysgolion Cymraeg, cymorth i hwyrddyfodiaid, a dosbarthiadau trochi. Mae gwybodaeth am fanteision addysg Gymraeg hefyd yn cael ei rhannu'n rheolaidd ar lwyfannau digidol eraill y sir.

Cynhyrchwyd cardiau post Cymraeg mewn partneriaeth â Menter Iaith Sir Ddinbych i rannu gwybodaeth am fanteision bod yn ddwyieithog ac addysg Gymraeg. Byddai’r cardiau’n cael eu dosbarthu i hapddaliwr perthnasol, e.e., ymwelwyr iechyd, bydwragedd, Mudiad Meithrin, ac ysgolion.

Hysbyswyd yr aelodau gan swyddogion nad oedd llawer o elfennau o'r adroddiad yn cael eu cyflawni cymaint ag y dymunent, gan fod swydd Swyddog Iaith Gymraeg yn wag. Serch hynny, roedden nhw wedi penodi swyddog newydd oedd â phrofiad o weithio i Fenter Iaith a hefyd o fewn addysg. Byddent yn eu swydd ym mis Awst. Y gobaith yw y byddai'r penodiad hwn yn caniatáu i'r gwaith gael ei gynnal fel pan oedd y swyddog blaenorol yn ei swydd.

Trafododd yr Aelodau'r canlynol ymhellach -

- Roedd yr aelodau am ddiolch i'r Rheolwr Cyfathrebu a Marchnata am eu gwaith a'u cyfraniad i'r adroddiad ac am gynnal gwaith y Swyddog Iaith Gymraeg blaenorol. Diolchwyd hefyd am yr adroddiad.
- Amlygodd y pwyllgor bwysigrwydd hyrwyddwyr y Gymraeg ar draws y Cyngor. Roeddent yn hanfodol i annog y Gymraeg a diwylliant Cymreig yn y

Cyngor, ac roedd angen cynnal a gwarchod eu rolau. Amlinellwyd hefyd sut y gallent ddysgu oddi wrth wasanaethau fel Menter Iaith yn y gwaith y maent yn ei wneud.

- Cytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes ar sylwadau ar hyrwyddwyr y Gymraeg ac amlygodd sut y defnyddiwyd y Gymraeg yn fwy mewn cyfarfodydd ffurfiol, a oedd yn dda i'r cyhoedd sylweddoli bod yr iaith yn cael ei defnyddio a'i hannog gan y Cyngor.

***PENDERFYNWYD** bod Pwyllgor Llywio'r Iaith Gymraeg yn nodi cynnwys Adroddiad Blynyddol Monitro'r Gymraeg.*

8 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL

Cyflwynwyd rhaglen waith y Pwyllgor i’r dyfodol i’w hystyried.

Rhoddwyd gwybod i'r pwyllgor am yr eitemau arfaethedig ar y rhaglen waith. Y rhain oedd -

- Prif ffrydio'r Gymraeg drwy'r Cynllun Corfforaethol
- Diweddariad ar y Cynllun Strategol mewn addysg
- Categoreiddio lefelau iaith ymhlith staff
- Diweddariad ynglŷn â'r Eisteddfod os yn berthnasol.

Hysbyswyd yr aelodau y byddai'r rhaglen waith i'r dyfodol yn cynnwys dyddiadau ar gyfer cyfarfodydd 2025 unwaith y byddai'r Cyngor llawn wedi cytuno arnynt. Anogwyd yr aelodau hefyd i awgrymu eitemau ar gyfer y rhaglen waith.

***PENDERFYNWYD,** yn amodol ar yr uchod, derbyn a nodi Rhaglen Gwaith Cychwynnol y Pwyllgor.*

Daeth y cyfarfod i ben am 10:40 am